

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна
Навчально-науковий інститут «Українська інженерно-педагогічна академія»

ЗАТВЕРДЖУЮ
Голова приймальної комісії,
ректор Харківського національного
університету імені В. Н. Каразіна
_____ Тетяна КАГАНОВСЬКА
« _____ » _____ 2024 р.

ПРОГРАМА
фахового екзамену для вступу
на другий(магістерський) рівень вищої освіти
за спеціальністю 053 «Психологія»
(освітні програми «Практична психологія»)
для денної, заочної форм здобуття освіти

Харків – 2024

ДОКУМЕНТ СЕД АСКОД
Сертифікат 2893DF0700000000000000000000000000000001
Підписувач КАГАНОВСЬКА ТЕТЯНА ЄВГЕНІВНА
Дійсний з 23.10.2023 10:39:43 по 22.10.2025 23:59:59

Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

0110-1 від 20.06.2024

Характеристика завдання

Випробування складається у письмовій формі.

Екзаменаційний білет складається з двох блоків завдань.

Блок I містить сім тестових завдань закритої форми (потребує вибору однієї вірної відповіді).

Блок II містить три завдання відкритої форми (потребує наведення повного рішення з поясненнями).

Час виконання завдання 1,5 год.

В екзаменаційних роботах не допускаються будь-які умовні позначки, що б розкривали авторство роботи. Вступник зазначає прізвище тільки у визначених для цього місцях. Не допускається робити будь які помітки на екзаменаційних білетах.

Чернетки екзаменаційних робіт не перевіряються.

Під час проведення вступних випробувань забороняється користуватись електронними приладами (зокрема калькуляторами, мобільними телефонами та ін.), підручниками, навчальними посібниками та іншими матеріалами.

Програма випробування

Програма випробування розроблена на базі програми підготовки бакалаврів зі спеціальних дисциплін за спеціальністю 053 Психологія (Практична психологія), вона складається з наступних розділів:

1. ЗАГАЛЬНА ПСИХОЛОГІЯ

1.1.	Становлення психології як науки. Предмет та методи психології. Система психічних явищ.
1.2.	Психологія в структурі сучасних наук. Структура сучасної психологічної науки і практики.
1.3.	Основні категорії психології.
1.4.	Психіка як відбиття світу, її розвиток в філогенезі.
1.5.	Особистість, індивід, індивідуальність.
1.6.	Психологія особистості. Основні теорії особистості в сучасній психології.
1.7.	Психологічна структура особистості.
1.8.	Потреби та мотиви особистості.
1.9.	Розвиток особистості в онтогенезі. Індивідуально-типологічні особливості людини.
1.10.	Пізнавальна активність та пізнавальна сфера людини. Специфіка пізнавальної активності людини.
1.11.	Структура пізнавальної сфери людини.
1.12.	Сучасні психологічні концепції про пізнання та пізнавальну сферу людини.
1.13.	Основні процеси пізнавальної сфери. Відчуття. Сприйняття. Мислення. Пам'ять. Мовлення.
1.14.	Емоційна сфера людини.
1.15.	Сфера вольової регуляції життєдіяльності людини. Воля як процес.

2.ІСТОРИЯ ПСИХОЛОГІЇ

2.1.	Предмет історії психології, методологічні принципи психологічної науки.
2.2.	Розвиток психології в період античності.
2.3.	Психологічні теорії Середньовіччя та епохи Відродження.
2.4.	Розвиток психології у Новому часі.
2.5.	Розвиток психології у XVIII в.
2.6.	Розвиток асоціативної психології у XIX ст.
2.7.	Структуралізм. Функціональна психологія.
2.8.	Розвиток психології на рубежі XIX – XX ст.
2.9.	Основні психологічні теорії XX ст. Розвиток зарубіжної психології в другій половині XX ст.
2.10.	Біхевіоризм. Необіхевіоризм.
2.11.	Гештальтпсихологія.
2.12.	Глибинна психологія. Психоаналіз.
2.13.	Гуманістична психологія.
2.14.	Когнітивна психологія.
2.15.	Розвиток вітчизняної психології.

3.ВІКОВА ПСИХОЛОГІЯ

3.1.	Теоретичні основи вікової психології.
3.2.	Теорії розвитку вітчизняної психології.
3.3.	Теорії розвитку у зарубіжній психології.
3.4.	Рушійні сили психічного розвитку. Фактори психічного розвитку.
3.5.	Критерії періодизації вікового розвитку. Періодизація психічного розвитку.
3.6.	Онтогенез психіки.
3.7.	Психічний розвиток дитини до школи.
3.8.	Психологія школяра.
3.9.	Психологія періоду дорослості та зрілості.

4.ПЕДАГОГІЧНА ПСИХОЛОГІЯ

4.1.	Педагогічна психологія як наука.
4.2.	Психологія освітньої діяльності.
4.3.	Загальна характеристика учбової діяльності.
4.4.	Контроль в учбовому процесі. Шляхи формування мотивації навчання.
4.5.	Психологія виховання особистості школяра.
4.6.	Особливості психології учнів та студентів.
4.7.	Психологія педагогічної діяльності та особистості вчителя.
4.8.	Педагогічна майстерність і її значення для вдосконалювання педагогічного процесу.
4.9.	Педагогічна техніка. Майстерність вчителя на уроці.

5. ОСНОВИ І МЕТОДИ ПСИХОЛОГІЧНОЇ КОРЕКЦІЇ ТА КОНСУЛЬТУВАННЯ

5.1.	Особливості надання психологічної допомоги у процесі консультування, психотерапії та психологічної корекції.
5.2.	Види психологічної корекції. Основні принципи психокорекційної роботи.
5.3.	Вимоги, що висуваються до учасників корекційної ситуації.
5.4.	Принципи та види психологічного консультування.
5.5.	Вимоги до особистості психолога-консультанта, модель ефективного психолога-консультанта. Етичні аспекти психологічного консультування.
5.6.	Основні вимоги до складання психокорекційної програми. Оцінка ефективності корекційних заходів.
5.7.	Корекційний вплив у класичному психоаналізі. Аналітична індивідуальна психокорекція Адлера.
5.8.	Тілесно-орієнтована терапія. Клієнтцентрований підхід Роджерса.
5.9.	Екзистенціальний напрямок у психокорекції. Поведінкова психотерапія.
5.10.	Когнітивний напрямок: особливості психокорекції. Транзактний аналіз Берна. Гештальттерапія Перлза.

6. ПСИХОДІАГНОСТИКА

6.1.	Вступ до психодіагностики.
6.2.	Процес психодіагностичного обстеження.
6.3.	Методи психодіагностики.
6.4.	Тести і тестування у психодіагностиці.
6.5.	Діагностика пізнавальної сфери.
6.6.	Діагностика особистості за допомогою тестів-опитувальників.
6.7.	Діагностика особистості за допомогою проєктивних методик
6.8.	Методики для діагностики міжособових відносин

7. МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ ПСИХОЛОГІЇ

7.1.	Методика викладання психології як наука і навчальний предмет.
7.2.	Специфіка змісту психологічної науки і формування свідомості на заняттях з психології. Психологія як гуманітарна наука та цілі її викладання.
7.3.	Психічні пізнавальні процеси і принципи викладання психології у навчальному закладі.
7.4.	Історія викладання психології.
7.5.	Методи навчання психології. Сучасні форми організації навчально-пізнавальної діяльності у процесі викладання психології.
7.6.	Шляхи і засоби підвищення ефективності викладання психології.
7.7.	Управління самостійної роботою учнів в процесі вивчення психології.
7.8.	Перевірка і оцінка знань з психології.
7.9.	Професійна підготовка викладача психології.

При підготовці до випробування рекомендується використовувати наступну

літературу:

1. Бурлачук Л.Ф. Введение в практическую психологию / Л.Ф.Бурлачук. - К.: Ника-Центр, 1997. - 128 с.
2. Каліна Н.Ф. Психотерапія: підручник / Н.Ф. Каліна. - К. : Академвидав, 2010. - 288 с.
3. Кутішенко В.П. Вікова та педагогічна психологія. Курс лекцій: навч. посібник для вищих навч. закладів. / В.П. Кутішенко. - К. : Центр навч. літ., 2005. - 126 с.
4. Максименко С.Д. Загальна психологія: навч. посібник для вищих навч. / С.Д. Максименко. - К. : Центр учбової літ., 2008. - 272 с.
5. Подоляк Л.Г. Психологія вищої школи: підручник для вищих навч. закладів / Л.Г. Подоляк. - К. : Каравела, 2008. - 352 с.
6. Роменець В.А. Історія психології ХХ століття : навч. посібник для вищих закладів освіти за спец. «Психологія» / В.А. Роменець. -К. : Либідь, 1998. - 992 с.
7. Савчин М.В. Вікова психологія: навч. посібник для вищих навч. закладів / М.В. Савчин. - К. : Академвидав, 2009. - 360 с.

Критерії бальної оцінки знань вступників

Тестові завдання **Блоку I** з вибором однієї вірної відповіді вважається виконаним вірно, якщо у відповіді указана тільки одна буква, якою позначена вірна відповідь.

Кожне вірно виконане завдання оцінюється у 6 балів.

Максимальна кількість балів, яку може отримати вступник, вірно виконавши усі сім завдань Блоку I, дорівнює 42 балів.

Перше і третє завдання відкритої форми **Блоку II** (вікова та педагогічна психологія, основи і методи психологічної корекції) оцінюються від 0 до 20 балів, виходячи з наступних критеріїв:

- Відповідь вірна. Обґрунтовано всі ключові моменти роз'яснювання та формулювання кожного поняття, зазначені всі необхідні посилання для розв'язання понять. Отримано вірне пояснення. – 20 балів;
- Відповідь вірна. Приведені необхідні формулювання. Хід пояснень вірний, але мають місце деякі несуттєві недоліки при формулюванні – 18 балів;
- Відповідь вірна. Приведені необхідні формулювання. Хід пояснень вірний, але мають місце деякі несуттєві недоліки при посиланнях – 16 балів;
- Відповідь в загалом вірна. Приведені необхідні формулювання, але пояснення приведені тільки частково - 14 балів;
- Відповідь в загалом вірна. Приведені необхідні формулювання, але відсутні посилання - 12 балів;
- Відповідь в загалом вірна. При формулюванні відсутні пояснення - 10 балів;
- Відповідь містить тільки деякі вірні елементи, мають місце помилки в поясненнях - 8 балів;

- Відповідь представлена деякими розрізненими фрагментами формулювання без пояснення - 6 балів;
- Відповідь взагалі відсутня, або приведені записи не відповідають зазначеним вище критеріям – 4 бала;
- Відповідь взагалі відсутня, але приведені деякі записи, що не відповідають змісту завдання – 2 бала;
- Учасник не приступив до виконання завдання - 0 балів.

Завдання, що виконане іноземною мовою оцінюється в 0 балів.

Завдання, виконання якого не відповідає заданій темі оцінюється в 0 балів.

Примітка. Зазначена кількість балів може бути зменшена при виявленні таких помилок як: велика кількість виправлень і закреслень, вживання слів та висловів не українського походження та ін. За кожну таку помилку оцінка зменшується на 0,5 бала.

Друге завдання відкритої форми **Блоку II** (основи і методи психологічного консультування) оцінюються від 0 до 18 балів виходячи з наступних критеріїв:

Відповідь вірна. Обґрунтовано всі ключові моменти роз'яснювання та формулювання кожного поняття, зазначені всі необхідні посилання для розв'язання понять. Отримано вірне пояснення. – 18 балів;

- Відповідь вірна. Приведені необхідні формулювання. Хід пояснень вірний, але мають місце деякі несуттєві недоліки при формулюванні – 16 балів;
- Відповідь в загалом вірна. Приведені необхідні формулювання, але пояснення приведені тільки частково - 14 балів;
- Відповідь в загалом вірна. Приведені необхідні формулювання, але відсутні посилання - 12 балів;
- Відповідь в загалом вірна. При формулюванні відсутні пояснення - 10 балів;
- Відповідь містить тільки деякі вірні елементи, мають місце помилки в поясненнях - 8 балів;
- Відповідь представлена деякими розрізненими фрагментами формулювання без пояснень - 6 балів;
- Відповідь взагалі відсутня, або приведені записи не відповідають зазначеним вище критеріям – 4 бала;
- Відповідь взагалі відсутня, але приведені деякі записи, що не відповідають змісту завдання – 2 бала;
- Учасник не приступив до виконання завдання - 0 балів.

Завдання, що виконане іноземною мовою оцінюється в 0 балів.

Завдання, виконання якого не відповідає заданій темі оцінюється в 0 балів.

Примітка. Зазначена кількість балів може бути зменшена при виявленні таких помилок як: велика кількість виправлень і закреслень, вживання слів та висловів не українського походження та ін. За кожну таку помилку оцінка зменшується на 0,5 бала.

Максимальна кількість балів, яку може отримати абітурієнт за результатами фахового екзамену – 200 балів. Мінімальна кількість балів, необхідна для складання фахового вступного випробування, становить 100 балів.

Робота оцінюється в інтервалі від 100 до 200 балів.

Голова фахової
атестаційної комісії

Наталія КУЧЕРЕНКО

Затверджено на засіданні Приймальної комісії
Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна
Протокол № 5 від 3 червня 2024 року

Відповідальний секретар
Приймальної комісії

Сергій ЄЛЬЦОВ